

Badanie interakcji kurkumy i etanolu w modemu embrionalnym zebrafish

Praca magisterska wykonana w Zakładzie Toksykologii i Bromatologii
 Autor- mgr. Sylwia Giziewicz
 Opiekun naukowy pracy - dr Anna Małkowska
 Promotor - prof. dr hab. Ireneusz Piotr Grudziński

Wstęp

Nadużywanie alkoholu stanowi globalny problem, prowadzący do poważnych konsekwencji zdrowotnych, w tym zaburzeń niedorozwojowych u dzieci. W poszukiwaniu substancji o terapeutycznym działaniu zwrócono uwagę na kurkumę, zioło i przyprawę stosowaną od wieków w medycynie tradycyjnej. Współcześnie kurkuma jest obecna prawie w każdym domu i dodawana do wielu potraw, jej interakcje z alkoholem nie są nadal do końca poznane a informacje dostępne w literaturze są sprzeczne. W celu szybkiego i etycznego badania toksyczności substancji najchętniej wykorzystywane są modele komórkowe lub modele zwierzęce o krótkim etapie rozwojowym, np. model zebrafish.

Cel pracy

Celem pracy magisterskiej jest przedstawienie interakcji zachodzących pomiędzy kurkumą (*Curkuma longa*) a etanolem, poprzez zbadanie efektu wywieranego na embriony Danio pęgowanego narażone na działanie 1,5% etanolu oraz wybranych stężeń roztworów kurkumy.

Materiały i metody

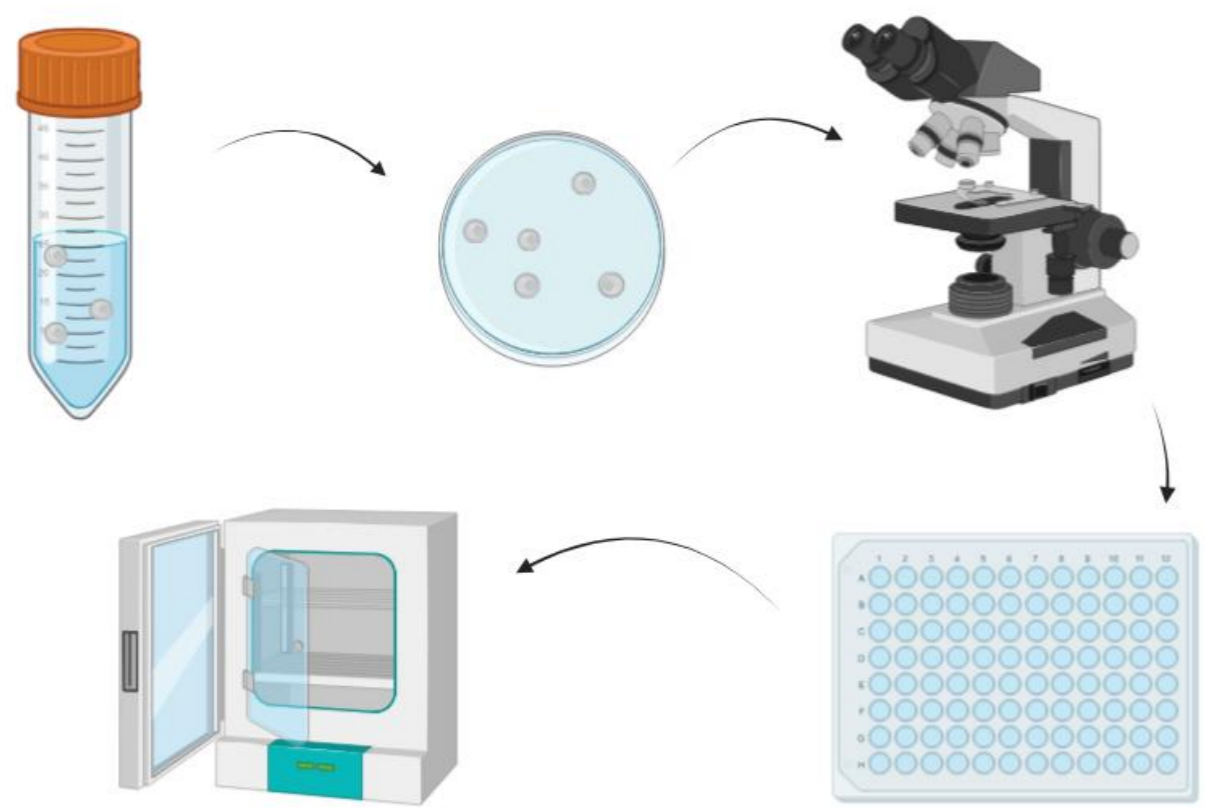
W przedstawianej pracy użyto zapłodnionych embrionów danio pęgowanego pochodzącego z Pracowni Hodowli Ryb Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie. Jako badane substancje wykorzystano roztwory alkoholu etylowego, kurkumy oraz ich mieszaniny w wybranych stężeniach. Pozyskane embriony przechodziły proces selekcji i były umieszczane pojedynczo na płytkach 96-dółkowych wraz z odpowiednimi roztworami substancji i przenoszone do cieplarki.

Mieszanina 1,5% etanolu z kurkumą

Wyniki zaobserwowanych zmian przy 1,5% etanolu z odpowiednimi stężeniami roztworów kurkumy przedstawiono w Tabeli 3. Największy procent przypadków letalnych zaobserwowano przy stężeniu 1,5% EtOH + 10 µg/ml, porównując uszkodzenia embrionów w grupach można zauważyć tendencje rosnącą wraz ze wzrostem stężenia kurkumy.

Stężenie etanolu	kurkumy [µg/ml]	z	1,5%	0,00	0,25	0,5	1	5	10
Liczebność			30	30	30	30	30	30	13
Koagulacja			-	1	-	-	-	-	1
Brak bicia serca			-	2	4	5	3	3	3
Obrzęk osierdzia			17	22	28	23	23	10	10
Obrzęk żółtka			1	3	6	8	4	5	5
Zakrzywienie ogona			1	3	6	6	7	3	3
Opuszczenie chorionu do 72 hpf			90%	73,33%	66,66%	66,66%	73,33%	76,92%	76,92%
Przeżywalność			100%	93,33%	86,66%	83,33%	90%	76,92%	76,92%

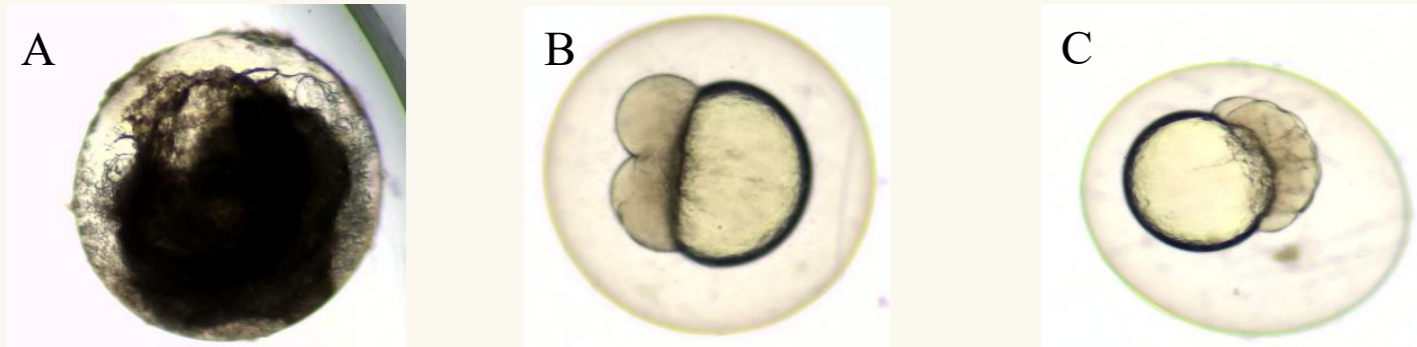
Tabela 3. Podsumowanie powstałych zmian po narażeniu na poszczególne stężenia kurkumy i etanolu

Rysunek 1. Uproszczony schemat selekcji

Zdjęcie 7-9. Obrzęki serca i żółtka w 48 hpf (A) i 72 hpf (B)

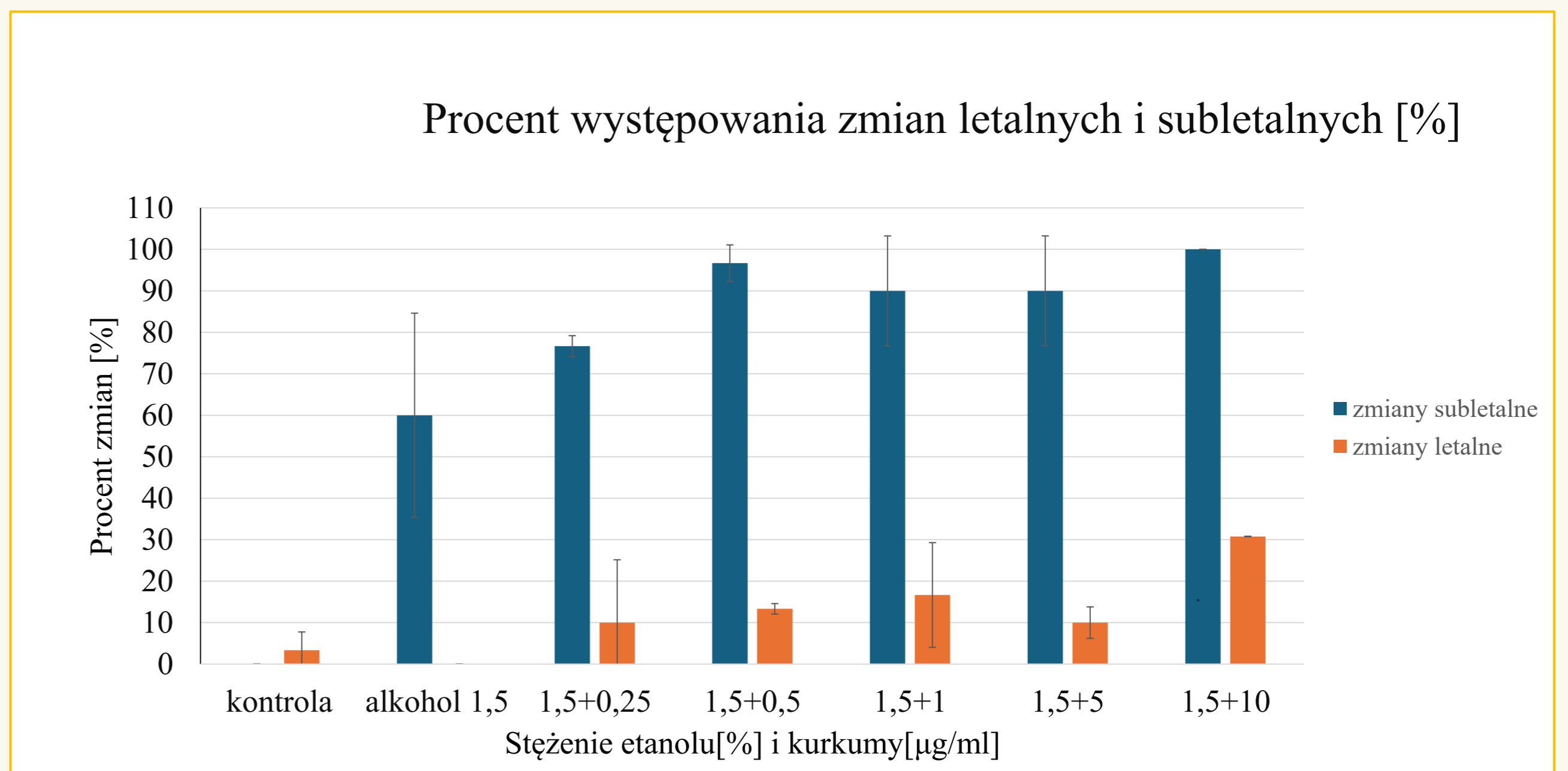
Zdjęcie 1-3. Wczesne etapy rozwoju danio rerio. A - koagulacja, B - prawidłowy rozwój, C - zatrzymanie podziałów komórkowych

Przygotowane płytki oceniano w odstępach co 24 h, za każdym razem sprawdzając czy występują zmiany morfologiczne i czynnościowe zgodnie z wytycznymi OECD (poniżej)

	Czas ekspozycji		
	24 h	48 h	72 h
Koagulacja	+	+	+
Brak bicia serca		+	+
Brak oderwania ogona	+	+	+
Brak formowania somitów	+	+	+
Obrzęki osierdzia i żółtka		+	+
Opuszczenie chorionu		+	+

Tabela 1. Punkty oceny zmian letalnych i subletalnych w okresie od 24-72 hpf

Za pomocą kamery i komputera z programem EPview™ w 72 HPF wykonano pomiary szerokości i długości larw.

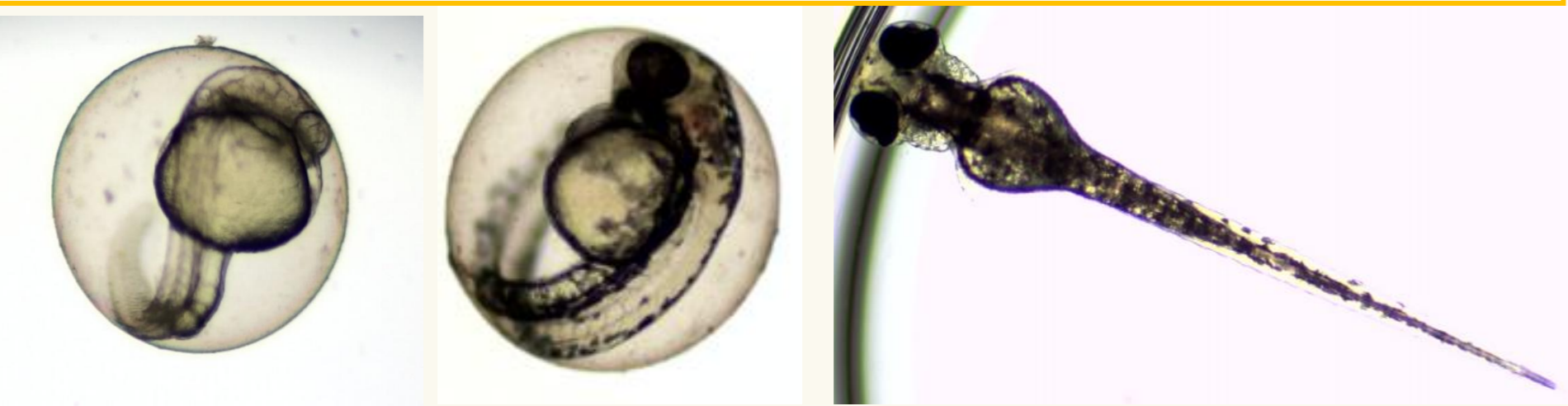
Wykres 1. Procentowy odsetek zmian letalnych i subletalnych po narażeniu na kurkumę i alkohol

W 72 od zapłodnienia wykonano pomiary długości i szerokości larw. Niestety ze względu na dużą liczbę osobników które nie opuściły chorionu i złe ułożenie embrionów, grupy poddane analizie były nierówne. Wykorzystując program Statistica przeanalizowano uzyskane dane.

WYNIKI

Grupa kontrolna

Grupę tę stanowiły 62 embriony umieszczone w roztworze E3, zaobserwowano jeden letalny przypadek jeszcze w pierwszej dobie po zapłodnieniu, w 72 hpf wszystkie zarodki opuściły choriony, ich rozwój przebiegał prawidłowo.

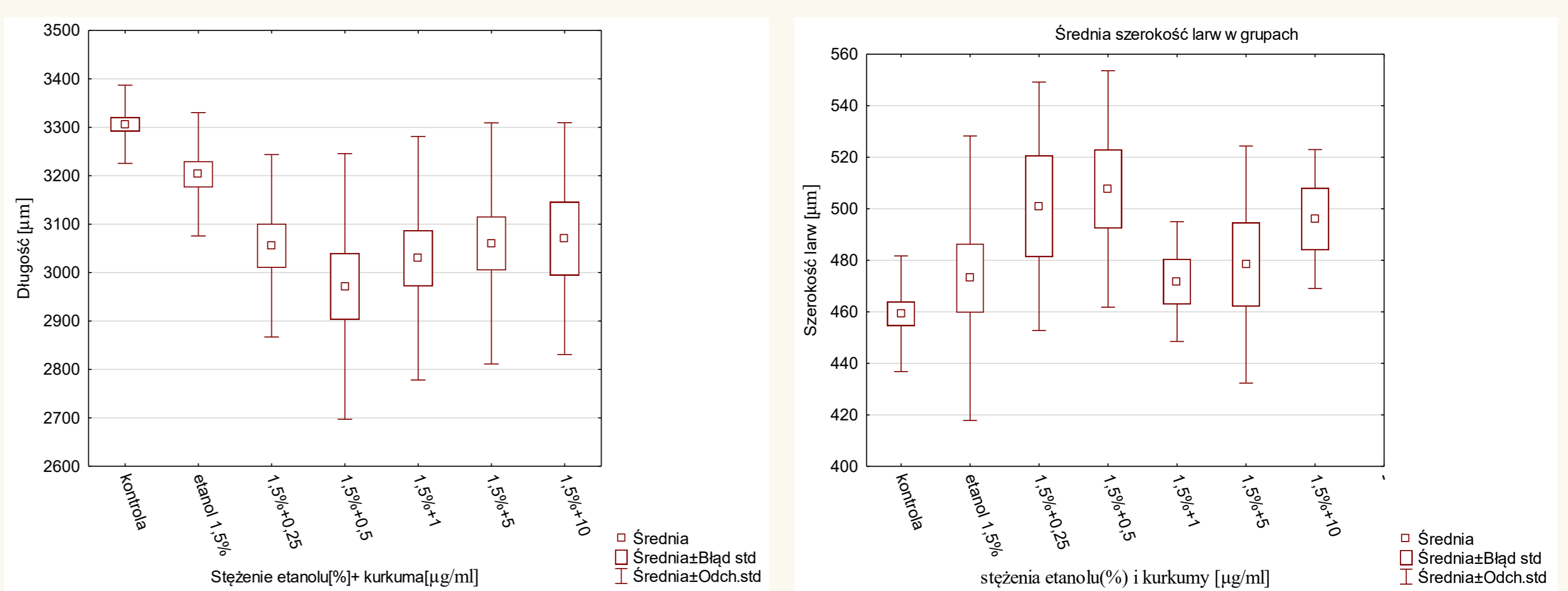
Zdjęcie 4-6. Prawidłowa budowa zarodków w: A- 24 hpf, B-48 hpf, C- 72 hpf

Kurkuma

Aby ustalić bezpieczny zakres stężeń kurkumy, nie generujący potencjalnych dodatkowych uszkodzeń embrionów przeprowadzono dodatkowy eksperyment z wybranymi stężeniami kurkumy. W jego wyniku stężenie 20 µg/ml zostało wyeliminowane z dalszych badań.

Stężenie kurkumy [µg/ml]	0,25	0,5	1	5	10	20
Liczebność	30	30	30	30	30	14
Koagulacja	-	-	-	-	-	-
Brak bicia serca	-	-	-	-	-	-
Obrzęk osierdzia	-	-	-	-	-	2
Obrzęk żółtka	-	-	-	-	-	-
Zakrzywienie ogona	1	-	-	-	-	-
Opuszczenie chorionu do 72 hpf	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Przeżywalność	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabela 2. Podsumowanie powstałych zmian po narażeniu na poszczególne stężenia kurkumy

Wykorzystując test ANOVA rang Kruskala-Wallisa dla pomiarów długości wykazano wystąpienie statystycznych różnic pomiędzy grupą kontrolną oraz roztworami kurkumy z alkoholem, nie wystąpiły natomiast różnice pomiędzy kontrolą negatywną a samym etanolem. W przypadku pomiarów szerokości nie zaobserwowano różnic między poszczególnymi grupami.

Stężenie	Wartość 'z' dla porównań wielokrotnych; Zmn1 (Arkusze50)						
	a	b	c	d	e	f	g
E3	R: 104,90	R: 76,955	R: 50,353	R: 45,313	R: 50,526	R: 57,550	R: 54,300
Etanol 1,5%	2,563125	2,563125	4,621000	4,949085	4,771352	4,220993	3,557307
Etanol 1,5% + Kurkuma 0,25 µg/ml	4,621000	2,106035	2,462059	2,462059	2,157340	1,605682	1,518609
Etanol 1,5% + Kurkuma 0,5 µg/ml	4,949085	2,462059	0,369956	0,369956	0,013277	0,557761	0,253204
Etanol 1,5% + Kurkuma 1 µg/ml	4,771352	2,157340	0,013277	0,392837	0,392837	0,932762	0,569989
Etanol 1,5% + Kurkuma 5 µg/ml	4,220993	1,605682	0,557761	0,932762	0,560504	0,560504	0,246944
Etanol 1,5% + kurkuma 10 µg/ml	3,557307	1,518609	0,253204	0,569989	0,246944	0,214532	0,214532

Tabela 4. Porównania wielokrotne między grupami, różnice znaczące statystycznie

WNIOSKI

- Mieszanina kurkumy i etanolu wykazuje wielokierunkowe oddziaływanie na embriony Danio pęgowanego
- Sama kurkuma w niskich stężeniach nie wykazuje efektów embriotoksycznych na embriony, natomiast zaobserwowano większą ilość zmian subletalnych i letalnych embrionów narażonych na obydwie substancje
- W badaniu zauważono istotne statystycznie różnice w długości larw w wyniku zastosowania połączenia etanolu z kurkumą względem grupy kontrolnej
- Doświadczenie nie wykazało istotnego wpływu mieszaniny etanolu i kurkumy na szerokość larw, jednak zagadnienie to wymaga dalszych badań